

Sensorveiledning (Seminarvariant)

EXPHIL03 – Examen philosophicum, vår 2025

Generelle karakterbeskrivelser

Universitets- og høyskolerådet beskriver presentasjonen slik:

- **A – Fremragende:** Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
- **B – Meget god:** Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
- **C – God:** Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
- **D – Nokså god:** En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
- **E – Tilstrekkelig:** Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
- **F – Ikke bestått:** Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Beskrivelsen av bokstavkarakterene finner du her:

https://www.uhr.no/f/p1/i4bfb251a-5e7c-4e34-916b-85478c61a800/karaktersystemet_generelle_kvalitative_beskrivelser.pdf

Fagspesifikke karakterkrav

Besvarelsene vurderes i tråd med IFIKKs fagspesifikke karakterkrav for filosofi.

1. **Kunnskap:** Kjennskap til kursets komponenter.
2. **Forståelse og analyse:** Forståelse av stoffet og evne til argumentativ fremstilling.
3. **Relevans:** Relevans mellom prestasjon og problemstilling.
4. **Etterrettelighet:** Referansebruk og referanseoppsett.
5. **Struktur og språkføring:** Oversiktighet, struktur i fremstilling og språklig presisjon.

Beskrivelsen av de fagspesifikke karakterkravene finner du her:

<https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterer/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/hf-ifikk-filosofi-bachelor.html>

De to første kriteriene (**Kunnskap** og **Forståelse og analyse**) bør tillegges mest vekt. Sensor bør ta i betraktning at kurset tilbys til førsteårsstudenter.

Seminarvarianten

Den endelige karakteren er basert på en vurdering av to innleverte arbeider:

1. Semesteroppgave (800 - 1000 ord)
2. Svar på eksamensspørsmål (2,5 timer)

I den samlede vurderingen av endelig karakter skal semesteroppgaven tillegges mest vekt.

For å få **E** eller bedre på eksamen som helhet, må studenten få **E** eller bedre på begge deler av eksamen (semesteroppgave og svar på eksamensspørsmål).

Vurdering av semesteroppgave

For å få **E** eller **D**, må besvarelsen:

- tilfredsstillende de fagspesifikke minimumskravene;
- holde seg innenfor ordgrensen (gitt rimelig slingringsmonn).

For å få **C** eller bedre, må besvarelsen:

- tilfredsstillende beskrivelsen «god» eller bedre i en samlet vektning av de fagspesifikke karakterkravene;
- holde seg innenfor ordgrensen (gitt rimelig slingringsmonn).

Kunnskap demonstreres i hovedsak av studentenes evne til å gjengi sentrale og relevante deler av innholdet i pensum og kommentere dem. **Forståelse og analyse** demonstreres i hovedsak av evne til å analysere og vurdere argumentasjon, formulere egne synspunkter, og formulere argumenter for egne synspunkter.

Eksamensspørsmål

Norsk

Du skal besvare *enten* **oppgave 1** eller **oppgave 2**.

Begge oppgavene har tre deler (a-c), og alle delene må besvares

Enten:

Oppgave 1 – Menneskesyn og staten

(a) Hva er hovedtrekkene i John Lockes teori om hvordan politiske samfunn dannes (kapittel 17)? I svaret ditt bør du komme inn på hva Locke tenker om naturtilstanden, naturlige rettigheter og samfunnskontrakten.

(b) Virginia Held er kritisk til kontraktsteorien og foreslår et alternativt syn på menneskelige relasjoner (kapittel 18). Redegjør for kritikken hennes.

(c) Mener du at kontraktsteorien gir en god forståelse av de sosiale og politiske relasjonene mellom mennesker? Diskuter med utgangspunkt i svarene du ga i (a) og (b).

Eller:

Oppgave 2 – Kunnskap og demokrati

(a) Hva er betingelsene for at noe skal kalles *kunnskap*, ifølge Wikforss (kapittel 4), og hva er *kunnskapsresistens*?

(b) I Platons *Forsvarstalen* (kapittel 5) er Sokrates kritisk til hvordan visse politikere, kunstnere og håndverkere forholder seg til kunnskap og sannhet. Redegjør for Sokrates' kritikk av disse gruppene.

(c) Hvem av disse tenker du er den største trusselen mot demokratiet:

- i) De som mangler kunnskap, men tror de har det?
- ii) De som vet hva som er sant, men bruker kunnskapen til å lyve og manipulere folk?
- iii) De som ikke bryr seg om hva som er sant, men bare vil maksimere sin egen nytte?

Diskuter med utgangspunkt i svarene du ga i (a) og (b).

English

You shall answer *either* **question 1** *or* **question 2**.

Both questions have three parts (a-c), and all parts must be answered.

Either:

Question 1 – Human nature and the state

(a) What are the main features of John Locke's theory of how political communities are formed (chapter 17)? In your answer, explain Locke's view of the state of nature, natural rights, and the social contract.

(b) Virginia Held is critical of contract theory and proposes an alternative view of human relations (chapter 18). Explain her critique.

(c) Do you think that contract theory provides a good understanding of the social and political relationships between human beings? Discuss this question, taking the answers you gave in (a) and (b) as your starting point.

Or:

Question 2 – Knowledge and democracy

(a) According to Åsa Wikforss, what conditions must be met for something to be called 'knowledge', and what is 'knowledge resistance' (chapter 4)?

(b) In Plato's *The Apology* (chapter 5), Socrates is critical of how certain politicians, artists and craftsmen relate to knowledge and truth. Describe Socrates' criticism of these groups.

(c) Which of these do you think is the greatest threat to democracy?

- i) Those who lack knowledge, but think they have it?
- ii) Those who know what is true, but use their knowledge to lie and manipulate people?
- iii) Those who don't care about what is true, but only want to maximize their own benefit?

Discuss this question, taking the answers you gave in (a) and (b) as your starting point

Nynorsk

Du skal svare på *anten* **oppgåve 1** eller **oppgåve 2**.

Begge oppgåvene har tre delar (a–c). Du må svare på alle tre delar av oppgåva du vel.

Anten:

Oppgåve 1 – Menneskesyn og staten

(a) Kva er hovudtrekka i John Locke si teori om korleis politiske samfunn blir danna (kapittel 17)? I svaret bør du kome inn på kva Locke tenkjer om naturtilstanden, naturlege rettar og samfunnskontrakten.

(b) Virginia Held er kritisk til kontraktteorien og førestår eit alternativt syn på menneskelege relasjonar (Kapittel 18). Gjer greie for kritikken hennar.

(c) Meiner du at kontraktsteorien gjer ei god forståing av dei sosiale og politiske relasjonane mellom menneskjer? Diskuter med utgangspunkt i svara du gav i (a) og (b).

Eller:

Oppgåve 2 – Kunnskap og demokrati

(a) Kva er føresetnadar for at noko skal kallast *kunnskap*, ifølgje Wiksforss (kapittel 4), og kva er *kunnskapsresistens*?

(b) I Platon sitt verk *Forsvarstalen* (kapittel 5) er Sokrates kritisk til korleis visse politikarar, kunstnarar og handverkarar stiller seg til kunnskap og sanning. Gjer greie for Sokrates si kritikk av desse gruppene.

(c) Kven av desse tenkjer du er den største trusselen mot demokratiet:

- i) Dei som manglar kunnskap, men trur dei har det?
- ii) Dei som veit kva som er sant, men bruker kunnskapen til å lyge og manipulere folk?

- iii) Dei som ikkje bryr seg om kva som er sant, men berre vil maksimere si eiga nytte?

Diskuter med utgangspunkt i svara du gav i (a) og (b).

Vurdering av svar på eksamensspørsmål

For å få **E** eller **D**, må besvarelsen:

- tilfredsstill minimumskravene i **Kunnskap** og **Forståelse og analyse**;
- få noe helt eller delvis rett på delspørsmål (a) eller (b);
- vise en viss grad av evne til argumentativ fremstilling.

For å få **C** eller bedre, må besvarelsen:

- tilfredsstill beskrivelsen «god» eller bedre i **Kunnskap** og **Forståelse og analyse**;
- vise jevnt god forståelse av stoffet i svar på delspørsmål (a) og (b);
- vise jevnt god evne til argumentativ framstilling og kritisk refleksjon.

Delspørsmål (a) og (b) er formulert med særskilt henblikk på å gi studenten anledning til å vise kjennskap til kursets faglige innhold og forståelse av de sentrale tankene.

Delspørsmål (c) er formulert med særskilt henblikk på å gi studenten anledning til å vise evne til argumentativ fremstilling, kritisk refleksjon og selvstendighet.

Vurdering av svar til oppgave 1

I vurdering av delspørsmål (a) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Lockes filosofi og teksten *Om borgerstyret*;
- til å identifisere hovedtrekkene i Lockes kontraktsteori;
- til å vise forståelse av relevante filosofiske begrep.

I vurdering av delspørsmål (b) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Helds filosofi og teksten *Det kontraktsløse samfunn: Et feministisk ståsted*;
- til å identifisere Helds kritikk av kontraktsteorien;
- til å vise forståelse av hvordan kritikken fungerer som en innvending mot kontraktsteorien.

Generelle beskrivelser av annet filosofisk materiale med lav relevans for spørsmålene (f eks informasjon løftet fra oppslagsverk) bør tillegges liten eller ingen vekt.

I vurdering av delspørsmål (c) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å formulere argumenter for og/eller mot ideen om at kontraktsteorien gir en god forståelse av menneskelige relasjoner;
- til å kritisk vurdere disse argumentene;

- til å trekke inn relevante betraktninger fra svar på delspørsmål (a) og (b);
- til å understøtte egen tolkning/synspunkt med selvstendig refleksjon.

Vurdering av svar til oppgave 2

I vurdering av delspørsmål (a) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Wikforss' filosofi og teksten *Kunnskapsresistens*;
- til å identifisere Wikforss' tre betingelser for kunnskap;
- til å vise forståelse av hennes teori om kunnskapsresistens.

I vurdering av delspørsmål (b) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Platons filosofi og teksten *Forsvarstalen*;
- til å identifisere hvordan Sokrates kritiserer de tre nevnte gruppene;
- til å vise forståelse av epistemologisk kritikk.

Generelle beskrivelser av annet filosofisk materiale med lav relevans for spørsmålene (f eks informasjon løftet fra oppslagsverk) bør tillegges liten eller ingen vekt.

I vurdering av delspørsmål (c) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å formulere argumenter for og/eller mot å betrakte én (eller flere) av de tre påstandene som den største trusselen mot demokratiet;
- til å kritisk vurdere disse argumentene;
- til å trekke inn relevante betraktninger fra svar på delspørsmål (a) og (b);
- til å understøtte egen tolkning/synspunkt med selvstendig refleksjon.